

Dissertatio medica de phantasia sive imaginatione / cuius veritatem tueri conabitur, in augustissimo Monspeliensis Apollonis Fano, Gabriel Moustelon ... ; praeside R. D. Joanne Astruc ... ; Die mensis Januarii anni 1723. ; Pro primâ Apollinari Laurea consequendâ.

Contributors

Astruc, Jean, 1684-1766.
Moustelon, Gabriel, active 1723.
Ecole de médecine de Montpellier.

Publication/Creation

Monspelii : Apud viduam Honorari Pech, Regis & Universitatis typographi, 1723.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/a2ha2yk3>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.



Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DISSE⁴R TATIO MEDICA

De Phantasiâ sive Imaginatione.

Cujus veritatem tueri conabitur, in Augustissimo Monspeliensis Apollinis Fano, GABRIEL MOUSTELON, Olargiensis, Dicēsis Sancti Pontii Thomeriatum, Art. Lib. Magist. & Medic. Stud.

P R A E S I D E

R. D. JOANNE ASTRUG,
Regis Consiliario & Medico, in Almâ Monspeliensium Medicorum Academiâ Professore Regio, Regiæ Societatis Scientiarum Socio & Thermarum Fontiumque Medicatorum Præfecto in superiori & inferiore Occitaniâ.

Die mensis Januarii anni 1723.

Pro primâ Apollinari Laureâ consequenda.



MONSPELII,
Apud Viduam Honorati Pech, Regis &
Universitatis Typographi. 1723.

DISPUTATUR I.

PROFESSORES REGII.

- R. D. Franciscus Chicoyneau , *Can-*
cellarius & Judex.
- R. D. Joannes Bezac , *Decanus.*
- R. D. Petrus Chirac , *Serenissimi Prin-*
cipis Regni Administ. Archiater.
- R. D. Antonius Deidier.
- R. D. Petrus Rideux.
- R. D. Antonius Magpol.
- R. D. Henricus Haguenot.
- R. D. Jacobus Lazerme.

DOCTORES ORDINARIIS

- M. Garrotus Fitzgeral.
- M. Stephanus Hugues.
- M. Franciscus Chicoyneau.

СИМФОНИЯ



Brondes Grouwur f.r.

ILLUSTRISSIMO
NOBILISSIMOQUE VIRO D. D.
PONTIODETHESAN
COMITI DU PUJOL,
Baroni du Morcaïrol , Olargues ,
Boussagues , &c. Domino de Boisse-
son , Murat , Nages , Herepian ,
Mouresc , Broussou , &c.
REGIO AQUITANIÆ PRÆFECTO
in Rhutenâ Provinciâ.

VIR NOBILISSIME,
Dum coguntur Alii clientelas operosè
ambre , summae mibi felicitatis fuit fa-
cilem & benevolum in Te Patronum nancisci

cujs nomine Academicæ meorum laborum
primitiæ tutiores in publicum prodirent. Ee-
quid enim optari potuit majus, quam Eum
Mæcenatem habere, quem generis nobilitas
ab antiquissimis retrò temporibus, longâ cele-
berrimorum Avorum & Proavorum serie,
ducta; quem splendor & amplitudo Gentis,
qua summum dignitatis gradum in hac Pro-
vinciâ semper tenuit; quem nominis auco-
ritas, quâ Ipse à virtute Majorum minimè
degener apud Rhutenos Occitanosque glo-
riosè vales, certatim decorant & com-
mendant? Ecquid verò felicius obtineri,
quam Eo Fautore uti, cujs præsidio gestit
universa Familia mea, cujs clientelam

ambitiosè profitetur , cuius favorem & be-
nevolentiam dudùm experitur ? Sanè obla-
tam ambiendi patrocinii occasionem letus
arripui , ut Meam , ut summam Meorum
omnium in Te observantiam & veneratio-
nem publicè testificarer. Neque verò , **VIR**
N O B I L I S S I M E , tam levi munuscu-
lo Tua in me meosque collata beneficia com-
penfari temerè arbitror , imò potius pro
acceptâ clientelâ novi beneficii titulo me
Tibi devinciri lubens agnosco , ut qui te-
nuitatis meæ conscius , oblati muneris exi-
guitatem probè sentiam , & tām tenuem
Opellam tanto Nomine dignam non fuisse
ultrò confitear. Velis tamen , quæso , **VIR**

NO BILI S S I M E , quæ tua est indita,
quæ tuæ Familiæ propria semper fuit huma-
nitas , hocce qualecumque summi in Te ob-
sequii monumentum boni consulere , ac so-
litâ pergas benevolentiâ Clienti favere &
patrocinari ,

MIZZIJSOM
Jam addictissimo & obsequentissimo
GABRIELI MOUSTELON.

DISSE

R T A T I O

M E D I C A

De Phantasiâ sive Imaginatione.

DUO de Imaginatione quærenda vi-
dentur , primò quæ sunt præviæ
corporis motiones , quibus in men-
te Ideæ excitentur : secundò , quâ ratione
ex pluribus Ideis simplicibus in unum ag-
gregatis tertia quædam Idea à componen-
tibus quibuslibet diversa resultet . Quocir-
ca , præmissis ordinis gratiâ Definitionibus ,
Postulatis , Axiomatis nonnullis , expedit hanc
Dissertationem in duas sectiones dividere ,
quarum prior sit de causis Idearum occa-
sionalibus , posterior verò de Idearum effor-
mandarum ratione .

DEFINITIONES

I.

PHantasia sive Imaginatio certa est Ani-
mæ affectio , quâ quidpiam percipiatur

seu cognoscimus sine affirmatione & negatione. Simplex hæc cognitio seu perceptio negationis & affirmationis expers vulgato *Ideæ nomine* in sequentibus designabitur.

II.

Ideæ in varias classes solent dividi ; nam
1°. Ratione naturæ aliæ *simplices* sunt , quæ unum quid individuum repræsentant , ut Idea luminis , coloris , duritiei , doloris , &c.
Aliæ vero *complexæ* , quæ res plures sub uno conceptu comprehendunt , ut Ideæ quæ hominem , lapidem , arborem , &c. exhibent , seu substantias his & his qualitatibus & proprietatibus indutas. Prioræ *modales* , quia solos modos ; posteriores vero *substantiales* dicemus , quia substantias Menti repræsentant.

III.

2°. Ratione modi quo obtinentur , aliæ sunt *communicatae* & simplici sensuum ministerio immediate exceptæ , ut Idea luminis , coloris , hominis , lapidis , cæterorumque omnium objectorum seu rerum , quæ sensibus jam ante usurpatæ fuere ; Aliæ vero *factitiae* sunt , quæ nullis quidem sensibus propriè obtinentur , sed ex Ideis communicatis mediately resultant & componuntur , ut Idea Chimæræ , Centauri , Montis aurei &c.

3°. Ideæ ratione modi quo res exhibent, aliae sunt *particulares*, quæ unum individuale objectum, ut Petrum, Paulum, &c. Aliæ verò *universales*, quæ unum quid pluribus individuis commune repræsentant, ut idea hominis in genere.

4°. Ratione luminis quo animam afficiunt, aliae sunt *distinctæ* & *claræ*, quæ animam vividiùs, & fortius; aliæ *confusæ*, quæ obscuriùs, & debiliùs percellunt.

POSTULATA

Cerebrum, quod functionum animalium instrumentum est, triplici diversâ substantia componi.

Suprême, quæ cineracei coloris est & Cerebri corticem constituit, unde *Cineracea*, & *Corticalis* dicitur.

Media, quæ albicans & supremâ firmior est, quapropter *Callosa* nuncupatur.

Infimâ tandem, quæ interjectis albican-

tis & cinereæ substantiæ radiis sive striis variatur, unde *Striata* vocatur.

V.

Corticali substantiâ, sive per acinos glandulosos, ut Malpighio visum est, sive per ductus arteriis lateraliter hiantes, ut vult Leeuvenhoekius, secerni à sanguine lymphaticum laticem tenuem, *Spiritus animalis nomine vulgo cognitum.*

VI.

Secretum in corticali substantiâ fluidum in subjectam callosam substantiam deferti minime plumbis plurimisque fibrillis, albicanibus, cavis, medullaribus, quæ cum callosâ substantiâ continuæ & ejusdem naturæ participes sunt.

VII.

Medium hanc cerebri substantiam nullo fibrarum ductu, nullove ordine distingui, sed uniformem, homogeneam, compressio- nis patientem, restitutionis capacem, sambuci medullæ haud dissimilem esse: quam obrem, nec inopi conjecturâ, creditur confare, cellulis inumeris invicem communi- nicantibus, distinctis tamen interjectu intercedentium seu columnarum membrana- cearum, flexilium, elasticarum, vibratilium, quæ spiritibus circumflue sunt, & illorum-

quassationibus semper objectæ *Fibras Cerebri*
tantoperè decantatas constituunt.

VIII.

Spiritus à singulis cinereæ substantiæ punctis undequaque defluos jam descriptas callosæ substantiæ cellulas æquabiliter replere, inflare, distendere, ac ne cui defint loco, non modò mutuis cellularum aperturis, sed & mechanicâ cerebri structurâ perpetua inter se commercia habere, superiores cum inferioribus per *septum lucidum*, laterales cum lateralibus per *latam cerebri commissuram*, posteriores demum cum anterioribus per *crura*, *brachiaque* & *radices Fornicis*.

IX.

Repletis semel hisce cellulis spiritus inde progredi in appensas, continuaisque medullaris substantiæ strias, quæ cinereæ substantiæ interjectæ striatam cerebri partem componunt.

X.

Illas verò strias angustiores, tenuioresque factas & extra cerebri superficiem prominentes prima constituere Nervorum principia, pulposa & mollia, quæ nacta ibi vaginalam geminam, à piâ matre unam, alteram à durâ, foras emergunt è calvaria,

nervosque jam propriè dictos efficiunt.

X I.

Proinde *Nervos* constare fibris teretibus, firmis, compressibilibus, gemino involucro non distractili munitis, quæ intus includunt substantiam callosæ substantiæ continuam, perinde medullarem & cellulosam, spirituoso fluido plenam, & eidem undique perviam & permeabilem.

X II.

Cerebellum iisdem substantiis eodem ordine, dispositis constare, hoc uno discrimine, quod substantia corticalis, quæ in cerebro in gyros contorta est similes instigorum flexionibus, in cerebello in lamellas varias strictè densatas compingatur.

AXIOMATA

I.

Obiecta sensifera nullas alias corporis partes moveare præter Organa, in quæ agunt, & Callosam cerebri substantiam, quacum mota Organa motionem per Nervos communicant. Patet ex Dissertatione de Sensatione.

II.

Spiritus, qui à motis Organis ad Callosam cerebri substantiam refluunt, directo, primoque imperu, quo fibras obvias quas-

sant , sensationem excitare. Probatur ex Dissertatione de Sensatione.

III.

Callosam cerebri substantiam Sensorium internum esse , & variis motionibus fibrarum , quibus constituitur ex Postulato ~~XXXII~~^{XXII} sensationes varias in Animâ immediete excitari. Demonstratum fuit Propositione ~~IX~~^{XVII} Dissertationis de Sensatione.

IV.

Fibram unam quamlibet cerebri unius tantum sensationi destinari. *Liquet ex Corollario Propositionis XVI. Dissertationis de Sensatione.*

V.

Corpora vibratilia , quò magis tenuis , eò fortius vibrati.

VI.

Chordam sive fibram quamvis vibratilem , si eadem persistet longitudine , crassitate , tensione , eodem vibrationum numerō agitari intra idem tempus , tēr quod idem est , cumdem motionis tonum recipere.

VII.

Tonum successionum , quibus fibras cerebri quassantur , mutandum toties esse , quoties fibrarum illarum tensio vel longitudo quantumlibet immutatur.



S E C T I O . I.

De causis Idearum occasionalibus.

P R O P O S I T I O . I.

Animam ideas elicere nullas, nisi pro diversis corporis dispositionibus.

Docet Experientia Animam quandoque ideas, quas maximè vellet, nequam obtinere. Sic qui ab ortu Cæci sunt, nec de lumine nec de coloribus possunt quidquam imaginari.

Docet quoque Experientia Animam interdum præsentes habere ideas tristitiae v. g. doloris, mortis, &c. quas minimè vellet.

Docet denique Experientia in Mapiacis ideas menti obversari absurdas, ridiculas, nec Animâ nullatenus dignas, in quam ut pote spicivalem neque morbus neque perturbatio ulla cadere potest.

Inde ergo manifestè arguitur Animam in imaginando à corpore pendere, ac ideas nullas elicere, nisi pro diversis ejusdem dispositionibus. q. e. p.

PROPOSITIO II.

*Dispositiones illas, quæ ad ideas in Animâ ex-
citandas prærequiruntur, esse motiones deter-
minatis corporis partibus impressas.*

Certum est ex *precedente*, Animam ideas elicere nullas, nisi pro variis corporis dispositionibus. Sed præviam nullam dispositionem concipere possumus in determinatis corporis partibus, quæ ita mutabilis sit, ut plures ideas diversas successivè excitet, præter varias motiones partibus ipsis successivè impressas. Sequitur ergo prævias dispositiones, quæ requiruntur, ut ideæ in Animâ excitentur, esse motiones certas determinatis corporis partibus impressas. q. e. p.

PROPOSITIO III.

Motiones prævias, quæ ad ideas in Animâ excitandas requiruntur, in Callosæ substanciæ fibris fieri.

Iº. **P**Atet ex Axiomate III. Callosum
cerebri substantiam sensorium internum esse, & à variis motionibus fibrarum, quibus constituitur, sensationes varias in Animâ immediate excitari. Hinc ergo primum est & rationi consentaneum inferre

motiones, quæ ex parte corporis ad ideas excitandas requiruntur, in eadem substantiâ fieri.

H. Id evidenter demonstratur ex eo quod visa objecta diversas interdum ideas in Animâ revocent; nam evidens est ex precedente *Propositione* objecta ideas nullas in Animâ posse excitare, nisi eas concutiant partes, ex quarum determinatis motionibus determinatae ideae in Animâ producuntur. **Sed** objecta nullas alias corporis partes concutunt ex *Axiomate I.* præter Organa & Callosam cerebri partem. Motiones ergo, quibus ideae in Animâ revocantur à visis objectis, in alterutram ex his parte fieri debent. Sed non in Organis, quibus nullam cum Animâ communionem esse probavimus, *Dissert. de Sens.* Superest ergo ut in Callosâ cerebri substantiâ fiant, in variis videlicet fibris, quibus eam componi statuimus, ex *Postulat. VII.*

PROPOSITIO IV.

Motiones fibris Callosa substantiae impressas, quibus idea excitantur in Animâ, vibratorias harum successiones esse.

HÆc propositio iisdem rationibus probatur, quibus similem de sensatione

Demonstravimus, *Propos. XII. Dissert. de Sens.*

COROLLARIUM I.

Succussionses vibratorias, quibus idex in Animâ excitantur, fibris cerebri communicari à spiritibus qui in has incurvantur nec enim ex se possunt succuti, nec aliud quidquam est præter contiguos & undantes circumquaque spiritus, quod his succutendis compar sit.

COROLLARIUM II.

Spiritus cerebri fibras impetere, iisque succussis Menti ideas refricare, tripliciter causâ. 1°. Solo Voluntatis imperio, 2°. Instincto motu, quem obtinent dum in Emporio tumultuantur. 3°. Extraneo refluxu motu, non directo tamen primoque impetu, tunc enim veras sensationes excitant ex Axiomate II. sed factâ prius reflexione à fibris, in quas è sensoriis reflui primo impegere.

PROPOSITIO V.

Eò vividiores ideas in Animâ excitari, quò fortior est fibrarum cerebri succussionis.

Dicit Experientia vividiores ideas in Animâ excitari corpore sano, quam corpore languido. Sed status corporis sani à statu corporis languidi in cōtantum dif-

fert ratione interni sensorii , cujus motione ideæ producuntur , quod in illo sensorium spiritibus copiosius secretis magis turgidum sit , & sic hujus fibræ magis distinctæ impressis spirituum motibus fortius & facilius moveantur per *Axioma V.* Sequitur ergo . vividiores ideas in corpore sano excitari , quia fibræ cerebri facilius & fortius tunc succutiuntur , quam corpore languido. Licet ergo Deus Opt. Max. Animam corpori uniendo decrevisse potuerit se ex leviori cerebri motione vividiores , ex fortiori verò debiliores ideas in Animâ excitaturum , constat tamen à posteriori per experientiam Eum contrariam prorsus legem statuisse , & ex levioribus fibrarum cerebri motionibus leviores & debiliores Animæ ideas , vividiores verò ex fortioribus producere. q. p. e.

COROLLARIUM I.

Ideæ distinctæ & claræ , quæ Animam vividius percillunt , quam confusæ ex Definitione V. à vehementioribus ac fortioribus fibrarum cerebri successionibus produci debent.

COROLLARIUM II.

Vehementia successionum , quibus ideæ excitantur , tūm ex impetu , quo spiritus in

fibras incurunt, tūm ex fibrarum dispositione ad vibrationem æstimanda est, ac compositam proinde utriusque rationem habet.

COROLLARIUM III.

Eò clariores ergo ideæ futuræ sunt, quod cæteris paribus major erit spirituum fibras succutientium impetus, aut major fibrarum ad vibrationem dispositio.

COROLLARIUM IV.

Major est fibrarum dispositio ad vibrationem, 1°. Quò major est earum tensio per Axioma V. 2°. Quò frequentius jam priùs vibratæ fuere; iteratâ enim successione flexiliores fiunt ac facilius deinde obviis spiritibus obsequuntur.

COROLLARIUM V.

Hinc est, quod ideæ rerum, quæ jam ante sensibus sæpiùs objectæ fuere, aut imaginatione exceptæ, clariores sint magisque distinctæ, quam rerum ideæ, quæ sensibus & imaginatione raro perceptæ sunt.

PROPOSITIO VI.

Fibras Cerebri easdem & sensibus & ideis rerum earundem excitandis destinari.

Hæc propositio tantam verisimilitudinis speciem præ se fert, ut ex se sola

Postulati instar jure posset assumi. Cùm enim sentire & imaginari Animæ affectio-nes sint ejusdem prossus naturæ , & quæ solo acumine seu vividitate discrepare vi-deantur , satius est statuere Deum simpli-citatis summè amantem sentiendis & ima-ginandis iisdem objectis easdem fibras af-signasse , quam inutili profusione diversas duas fibras , sensui unam , alteram imagi-nationi carundem rerum , præfixisse. Ne ta-men morosior Lector hujus propositi veri-tatem ægrius admiserit , id sequenti me-thodo licet operosiore , demonstrandum cen-suimus.

Certum est à posteriori constanti ex-perientiâ ideas rerum quarumlibet , quæ sensibus sæpius objectæ fuere , vividiores esse ac clariores , quam ideæ rerum quæ sensibus rarò perceptæ sunt. Fibræ ergo his ideis representandis dicatae vehemen-tius debent succuti *ex Præcedente*. Sed vehementior fibrarum succussio producitur *per Corollarium II. Præc. Prop.* vel à majori spirituum incurantium impetu , vel à ma-jori fibrarum dispositione ad vibrationem. Ab alterutro ergo repetenda est fortior hæc fibrarum succussio. Verùm non à vehemen-tiori spirituum motu. Hinc enim cætera

quoque fibræ eidem inspectui obviæ vehe-
mentius quassarentur , atque adeò ideæ om-
nes inde excitatæ vividiotes forent , quod
contra experientiam est,quâ constat, immu-
tatis reliquis , solam tantum intendi ideam
rei , quæ frequenter sensu excipitur. De-
bet ergo vehementior hæc succussio in
allato casu à majori fibrarum dispositione
ad vibrationem deduci. Fibræ autem vibra-
tioni magis dispositæ sunt *ex Coroll. IV.*
preced. vel quia sunt magis tensæ, vel quia
frequentiùs vibratæ , iteratis successionibus,
flexiliores fiunt. Sed in isto casu major fi-
brarum dispositio in majorem tensionem
refundenda non est: nam fibræ cerebri non
tenduntur nisi ab uberiore spirituum quan-
titate, quæ circumquaque cumulata sit. Ve-
rūm in allato casu spiritus versus deter-
minatas fibras nec copiosius fluunt parti-
culari Voluntatis imperio , quod tunc nul-
lum supponitur ; nec copiosius ibi cumu-
lantur, quia uberiori secreti cellulosa callo-
sæ totius substantiæ ergastula magis replent,
totumque cerebri meditullium magis tume-
faciunt ; tunc enim non una tantum, sed
omnes simul cerebri fibræ deberent disten-
di, omnesque ideæ vividiotes redderentur.
Hæc ergo major dispositio ex eo repetet-

da superest, quod fibra haec frequentius
 jam vibrata ob repetitas sensationes facilius
 in currentibus spiritibus obtemperat.
 Statuendum ergo spiritus, qui ab Organis
 reflui sensum producunt, fibras quoque
 vibrare ac concutere, quae imaginandis iisdem
 rebus dicatae sunt. Has autem fibras
 concutunt vel directo saltu primoque im-
 petu, ut in fibra A; vel saltu tantum iterato,
 nempe à fibra A, cuius motiones sensum ex-
 citant, reflexi in fibram alteram B. Sed
 posterius experientiae repugnat: nam inde
 post excitatam in Animâ rei cuiusquam
 sensationem ex percussâ fibrâ A, rei ejus-
 dem idea seu imaginatio successivè semper
 excitaretur ex quassatâ fibrâ alterâ B à spi-
 ritibus, qui ex fibrâ A illuc necessariò re-
 silitent. Evidens est ergo fibram hanc, quae
 rei cuilibet imaginandæ destinatur, primo
 impetu à refluxis spiritibus concuti. Sed ex
 Axiomate IV. fibra cerebri, quam reflui spiritus
 primo impetu feriunt, sensui excitando
 dicata est. Fibra ergo, quae rei cuidam sen-
 tiendæ inservit, eadem est ac fibra, quae rei
 eidem imaginandæ comparata est.

PROPOSITIO VII.

Fibrarum successiones, quibus Imaginatio fit;
debiliores esse fibrarum successionibus, quibus
Sensatio excitatur.

1º. **A**Nima, dūm imaginatur, debilius afficitur, quā dūm sentit. Cū ergo vividas & acumen affectionum animæ sequator vehementiam, quā succutiuntur fibræ, quarum motione fiunt, ex Propositione V. consequens est fibras ad Imaginationem debilius succuti, quam ad Sensum.

2º. Spiritus post unicam reflexionem majori motu moventur, quā cum duabus aut pluribus reflexionibus vis eorum fracta est. Sed spiritus reflui à Sensoriis sensum producunt, fibras impetendo post unicam tantum reflexionem, quæ in parte solidæ Cerebri facta sit, per Lemma III. Dissertationis de Sensatione: ideas verò menti excitant post duas pluresve reflexiones; uti accidit dūm visa res quæpiam rei alterius ante visione ideam menti refricat. Sequitur ergo spiritus fibras impetrere ad Sensum majori motu quam ad Imaginationem. Sed ex Corollario II. Propositionis V. quod major est Spirituum incurrentium impetus eò major est vehementia succussionum fibris

impressarum. Evidens est ergo fibrarum succussions, quibus Sensus inducitur, vehementiores esse succussionibus fibrarum eamdem, quibus Ideæ excitantur, seu Imaginatio fit. q. p. e.

COROLLARIUM. I.

Hinc inferes fibram eamdem rei unicui-libet percipiendæ destinari per Sensem, si vehementius percutiatur: per Imaginacionem verò simplicem, si debilius vibretur; atque adeò sentire & imaginari functiones esse, quæ ex parte tūm Animæ, tūm interni sensorii, inter se tantum discrepant secundū magis & minus.

COROLLARIUM. II.

Inde est, quòd sensationes, quæ debilissimæ sunt, ad imaginationem solam tam proximè accedant, ut ab eâ vix possint distinguiri; sicut observatur in Lipothymiâ laborantibus, qui tandem sui compotes, quæ Syncopes tempore ob ipsorum oculos gestæ fuere, se imaginatos esse autumant: & in Somnambulis, qui eâ, quæ revera fecerunt, somniatos se esse arbitrantur.

COROLLARIUM. III.

Imaginatio verò ratione contrariâ in eam sensationem degenerat, si fibra validius fortiusque succutiatur à spiritibus Ce-

19

febri incolis, uti accidit in Somniantibus,
Delirantibus, Maniacis, Phreneticis &c.

COROLLARIUM IV.

Inde est, quod attenta cujuslibet rei me-
ditatio, aut ardens desiderium, auctâ sensim
per repetitas succussionses vehementiâ, quâ
fibræ vibrantur, juxta Corollarium IV.
Propositionis V. hujus tandem rei existen-
tiâ suadeat, sicut in Fanaticis observa-
tur, iisque qui magicas artes se callere falso
alleverant, etiam vita periculo.

PROPOSITIO VIII.

*Fibram unicam excitandæ unius tantum rei
idea destinari.*

Fibra eadem imaginandæ & sentiendæ
rei eidem destinatur, ex *Propositione VI.*
Sed per *Axioma IV.* fibra unica uni, tan-
tum rei sentiendæ dicata est. Ergo uni-
ca quoque fibra uni tantum rei imaginandæ
destinatur. q. p. e.

PROPOSITIO IX.

*Succussionses earundem fibrarum, licet tono dis-
crepent, ideas non naturâ diversas, sed
eadem semper menti referre.*

Nam rerum idea, si naturâ diversæ sic-
rent ab earundem fibrarum succu-
Bij

tionibus, quæ tono discreparent, immutandæ forent prout succussionum tonus immutaretur, quod est contra Experientiam: Constat enim ex Axiomate VII. succussionum tonum mutandum toties esse, quoties fibrarum tensio vel longitudo quantumlibet immutatur. Sed tensionem & longitudinem fibrarum plures in die immutari necessum est, prout spiritus plures vel pauciores secernuntur, aut æquali copiâ secreti plus minusve dissipantur. Ergo tonus succussionum plures in die mutandus est. Rerum tamen ideæ eadem semper perstant, nec naturâ unquam, sed solo acumine differunt. Evidens est ergo à succussionibus earumdem fibrarum tono differentibus non diversas rerum ideas, sed easdem excitari.

q. p. c.

SCHOLIUM.

Sic idea quælibet, Luminis verbi gratiâ, quæ fibrâ quâvis dato modo succussâ excitetur; auctâ semel vel imminutâ hujuscæ fibræ tensione aut longitudine à spiritibus copiosius parciusve secretis, succussionum tonum, quibus vibratur, immutari necesse est; nec tamen diversa est, quæ inde excitatur Luminis idea. Nam si hæc ita forent, nulla esset Luminis perceptio,

cum ea fibra eo quo antea tono vibrari nequaquam tunc possit, nec queat ieijs defectum altera quæcumque supplere, cum unica ea fibra sit, quæ excitandæ Luminis idæ destinatur, per Propositionem præcedentem.

PROPOSITIO X.

Ideas naturâ diversas à diversarum fibrarum successionibus posse excitari,
quæ tono planè similes sint.

Sint fibræ duæ quælibet A & B, quæ res duas naturâ diversas A & B menti repræsentent: certum est, ex Præcedente, fibrā A rem eamdem A semper repræsentaturam, quo cumque modo vibretur; certum quoque pari ratione fibrā B ideam eamdem menti relataram, quæcumque fuerint hujus successiones. Possunt ergo fibræ illæ A & B, subsultus tono planè similes seu consonos edere, resque tamen naturâ diversas repræsentare. q. p. e.

COROLLARIUM I.

Ex posterioribus hisce Propositionibus consequens est rerum ideas, non determinatis fibrarum successionibus, sed determinatis fibris alligari; Cùm ex precedente Propositione, fibra eadem succulta eamdem sem-

per ideam excitet, licet succussions diversæ fuerint; Contrà verò ex istâ Propositio-
ne diversæ ideæ fiant à succussis diversis fibris, licet eodem modo succutiantur.

COROLLARIUM II.

Idearum itaque identitatem & diversi-
tatem à successionum similitudine aut dis-
similitudine nequaquam repetendas esse, sed
à fibrarum ipsarum, quibus excitantur,
identitate & diversitate.

COROLLARIUM III.

Totidem ergo diversas fibras in inter-
no sensorio statuendas esse, quot ideæ na-
turâ diversæ in Animâ possunt excitari.

COROLLARIUM IV.

Falsam proinde esse Eorum hypothe-
sim, qui ne nimiam fibrarum multitudinem
videantur obtrudere, malunt asserere fi-
bram unam pluribus rebus diversis repræ-
sentandis sufficere, diversis suis succussioni-
bus, ut sic fibrarum omnium numerum ad
pauciores contrahant.

Sed 1°. Tantus non est, ac Illi credunt,
fibrarum numerus, quem in nostrâ senten-
tiâ cogimor admittere; totamque hanc
fibrarum multitudinem, quæ videtur diver-
sa sentientibus tantum negotium facessere
pauco sanè numero comprehendî infrâ
demonstrabimus.

2º. Etsi tota hæc fibrarum multitudo foret necessariò admittenda, rejicienda tamen semper esset horum hypothesis; cùm contrarium adstruat iis, quæ suprà probavimus, *Propositione IX.* diversas scilicet eamdem fibrarum succussions eisdem Ideas menti refutare.

3º. Demùm in hac hypothesi æquæ magnus ac in nostrâ fibrarum numerus in cerebro supponi debet; nam certum est ex *Axiomate IV.* fibram unam quamlibet unotantum modo succipi posse fatione toni, quamdiù hujus crassities, tensio & longitudo eadem perstant. Sed fibrarum classi ies, tensio & longi uero eadem aliquando perstant sicutem per tria quatuorve instantia; neque enim credibile est cerebrum in eodem statu numquam posse per instantia duo successivæ permanere. Debet ergo fibra una quamlibet per tria hæc quatuorve instantia uno tantum modo succipi, atque adeò rem unam tantummodo repræsentare. Quot itaque ideas diversæ menti recurrunt, vel possunt recurrere per id temporis spatium, tamen diversæ fibræ in interno sensorio statuendæ sunt. Sed ideas omnes, aut hæ aut illæ possunt tunc temporis pro Animæ libitu menti recurrere. Ergo necesse est ut vel

inviti confitentur ideas omnes tunc à diversis fibris excitari, atque adeò quot ideæ menti possunt adesse, fibras totidem distinctas in interno sensorio esse.

S C H O L I U M.

Magna inde oritur difficultas horum ratione, qui à nativitate cæci sunt; nam 1°. Juxta nos adsunt in interno illorum sensorio peculiares fibræ, quæ lumini, coloribus, ceterisque rebus repræsentandis dicatae sint, quæ visu percipiuntur. 2°. Fibræ illæ, si succussæ sint, luminis, colorumque Ideas menti debent referre, quomodocumque succutiantur. 3°. Demùm hæ fibræ, cum spiritibus circumquaque undantibus æquè ac ceteræ obviæ sint, debent ab iisdem pari ratione succuti. Deberent ergo ii, qui à nativitate cæci sunt, si non sensum, quia debilior est motus fibris impressus, sicutem luminis colorisque ideam experiri, quod tamen experientiæ adversatur: nam & illi planè ignari sunt quid homines cæteri per lumen coloresque intelligant, & si tandem aliquandò arte vel casu visus compotes fiant, se horum tūm sensum, tūm ideam planè ignorasse confitentur.

Neque tamen hæc difficultas sententiæ nostræ propria est; sed in ipsam quoque hy-

pothesim cadit , quam suprà refellimus. Nam juxta eam certa adest interno sensorio fibra in iis , qui à nativitate cæci sunt , quæ si determinato modo succutiatur , luminis colorisque ideam menti excitet. Cùm ergo spiritibus undequaque impetratur , determinato illo modo succutienda videtur , & in mente proinde luminis aut coloris ideam excitatura , in iis , qui cæci sunt , non minori jure , quam ubi semel lumen aut colores sensere. Illorum itaque , qui eam opinionem tuentur , non minus quam nostrâ interest allatam difficultatem dirimere & expedire.

PROPOSITIO XI.

Explicare , quâ ratione in iis , qui à nativitate cæci sunt , fibræ , quæ lumini , coloribus &c. repræsentandis dicatae sunt , otiosæ permaneant , nec harum rerum ideas menti unquam offerant.

INTRICATOR est hujus difficultatis enodatio , quam ut certi quidquam definire liceat , sufficietque in re tam arduâ meris conjecturis nodum resolvere. Ideæ itaque luminis , colorum , &c. cæcis abesse non possunt , nisi ex triplici capite. 1°. Vel quia fibræ his repræsentandis dicatae non vibrantur vi eâ , quæ ad Imaginationem sufficiat. 2°. Vel quia licet vibrentur , Ideas tamen nul-

las excitant. 3º. Vel quia licet vibrētur, Ideasque proptias referant, cæci tamen quid experiantur ignorant, nesciuntque cæteros id lumenis, colorumque nomine intelligere; atque adeò sanati se similes perceptiones nunquam ante habuisse jure affirmant.

1º. Si fibræ lumini & coloribus repræsentandis dicatae non vibrantur vi sufficiente, id à parte spirituum repetendum non est, qui in eas incurvant eodem quo in cæteras impetu; sed ex propriâ fibrarum dispositione, quâ incurvibus spiritibus magis obnivuntur. Propria autem harum fibrarum dispositio à cæterarum dispositione in cæcis in eo tantum differt, quod hæ sensiferis refluxibus semel vel pluries quassatæ, atque inde flexibiores spiritibus faciliter succutiantur, uti vimen sæpius contortum minori vi deinde incurvatur; illæ verò nunquam ante succusæ rigidiores sint & impresso à spiritibus motui difficilius obsequantur. Si ergo fibræ, quæ lumen coloresve repræsentant, inertes in cæcis remanent, id indè deducendum est, uti sequenti exemplo liquidò constabit. Sit fibra A, quæ sensifero refluxu quassata eum acquisierit flexibilitatis gradum, ut à spiritibus cerebri incolis possit deinde succuti-

Evidens est fibrā B, quā lumen repræsentatur, esse datā fibrā A in cæcis rigidiorē, cùm nunquām succussa supponatur. Impetus itaque spirituum, qui fibræ A succutiendæ sufficit vi eā, quæ ad Imaginatōrem requiritur, fibræ B vi cādem succutiendæ impar futurus est, atque adeò nulla inde prorsus erit in cæcis Imaginatio luminis, cui referendo fibra B destinatur.

Verūm, licet hæc in naturali statu vera sint, dūm tranquillus est pacatusque spirituum motus, qui in emporio hospitantur, convenire tamen non videntur, dūm in præternaturali statu vehementius tumultuantur, ut in Maniacis. Nam si tunc spiritus fibras cæteras tanto impetu succutiunt, ut sensus hinc inducatur, hasce fibras cāsaltē vi debent concutere, quæ Imaginatiōni excitandæ sufficiat. Tunc ergo vel ab invitis statuendum est, fibras hasce determinatas, licet vi sufficienti concutiantur, lucis tamen colorumque Ideas non excitatæ, vel si has Ideas excitatæ, cæcos tamen prorsus ignorare, quo nomine sint denominandæ perceptiones, quas tunc experiuntur.

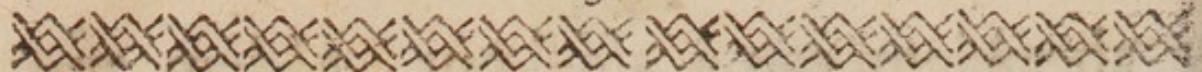
2°. Si fibræ, quæ lumen coloresve repræsentant, sufficienter quassari supponan-

tur, luminis colorumque Ideæ in cæcis deesse non possunt, nisi ex libero Dei placiō, qui sanxisse supponatur se succussis fibris quibuslibet, rerum his alligatarum Ideas in mente excitaturum, modò priùs sensu fuerint perceptæ. Hujus nempe conditionis defectu nulla fiet in Cæcis lumenis colorumque Idea, licet fibræ his repræsentandis destinatæ vi sufficieni succutiantur. Verūm ea solutio vix unquam ariserit: neque enim generales Dei aetiam corpori unicatis leges absque gravi necessitate, quæ hic nulla est, exceptiōibus sunt cearestandæ, quæ aliqualem semper importunitam videntur sapere.

3º Facilius itaque crediderim succussis à vehementiori spirituum motu fibris, quæ lumen coloresque repræsentant, harum rerum Ideas in Cæcis verè excitari, sed ignorare Eos, id quod tunc experiuotur, luminis vel colorum nomine appellari. Sic v. g. si Cæco, cui sani sint nervi optici, ictus in oculum fortior infligator, fiet hinc scintillarum, lucisque proinde sensatio, uti sanis contingit; nec tamen se lucem experiri sciēt, nam de sensationum nomenclaturā non convenimus, nisi simultaneā experientiā, id videlicet, quo eodem tempore

& ab eâdem causâ afficimur, eâdem appellatione denominando. Cæci autem à nativitate cum cæteris hominibus de lucis colorisque denominatione consentire nunquam potuerunt; atque adeò horum Ideas obtinere possunt, licet inscii.

Quod si sanati se nunquam perceptio-nes expertos esse profiteantur, similes illis, quas tunc obtinent, id ex eo fit quod lucis colorumque Ideæ, quas forsan habuere, ita obscuræ & confusæ erant, ut si eas præsenti sensationi comparaverint, jure vi-deantur se nihil olim simile percepisse, aut expertos esse. Adde quod si ullam unquam lucis, colorumve Ideam obtinuere, id à vehementiori spirituum motu dependebat, qualis est in Phrenitide aut Maniâ. Pacato itaque horum imperiu, in statu naturali ha-ce res imaginari denuò non possunt, nec se eas olim imaginatos fuisse recordari, cùm memoria rei per Imaginationem per-ceptæ iterata sit rei ejusdem Imaginatio.



SECTIO II.

De Idearum efformandarum ratione.

PROPOSITIO I.

Ideam quamlibet simplicem à distinctâ suâ propriâque fibrâ excitari.

Ideæ simplices quælibet per *Definitiōnem* unum quid individuum repræsentant, atque adeò inter se invicem planè diversæ sunt atque discretæ. Sed *ex Coroll. 3. Propr. 10. Sect. 1.* Ideæ diversæ à diversis distinctisque fibris producuntur. Ideæ ergo quælibet simplices à propriis distinctisque fibris excitantur. q. p. e.

COROLLARIUM I.

Inde sequitur totidem ad minimum distinctas in interno sensorio fibras esse, quot Ideæ simplices menti possunt recurrere.

COROLLARIUM II.

Ideæ omnes simplices verè modales sunt, uti suprà innuimus, merosque existendi modos repræsentant, sive Substantivis Nominibus, ut sunt *frigus, calor, odor, amor, auditus, &c.* sive Verbis, qualia sunt *audire, legere, dare, &c.* significantur,

PROPOSITIO II.

Ideas compositas seu complexas diversis totidem fibris excitari , quot Ideas simplices complectuntur.

IDeæ compositæ per Definitionem Ideas plures simplices uno conceptu comprehendunt. Sed idea quælibet simplex suâ distinctâ fibrâ excitatur , ex Præcedente. Ergo ideæ quæcumque compositæ producuntur fibris totidem distinctis , quot simplices ideas suo conceptu comprehendunt.

COROLLARIUM I.

Inde colliges ex paucioribus fibris , quibus ideæ simplices , quæ paucæ sunt , repræsentantur , infinitum fermè compositatum numerum , combinationibus diversis , resultare , sicut ex viginti quatuor litteris voces numero ferè infinitæ ordine vario componuntur.

COROLLARIUM II.

Sicut voces aliæ pluribus litteris , aliæ verò paucioribus fiunt ; sic quoque complexas ideas , modò plures , modò pauciores ideas simplices suo conceptu complecti.

COROLLARIUM III.

Idea compositæ aliæ unâ tantum voce,

aliæ pluribus exprimuntur. Quæ unâ tantum voce significantur, vel Adjectivis respondent, ut *Bonus*, *Justus*, &c. quod idem est ac si barbarè diceres, *Habens bonitatem*, *Amans justitiæ*, &c. vel Substantivis; & illæ rursus duplicitis generis sunt, nam Substantiva modò res positivas & reales designant, sive universales sint, ut *Homo*, *Animal*, &c. sive particulares seu individuales, ut *Petrus*, *Paulus*; modò verò relationes tantum seu rerum respectus significant, ut *Justitia*, *Virtus*, *Modestia* &c. Prioræ, *Homo*, *Petrus*, sic resolvuntur *Substantia his aut his qualitatibus instructa*; Posterioræ verò, ut *Justitia*, per definitionem exponuntur, ut cùm ideæ *Justitiæ* substituimus ideam *Constantis & perpetuae voluntatis jus suum cuique tribuendi*. Quæ verò pluribus vocibus, seu phrasî integrâ ex substantivo & adjectivo constructâ exprimuntur, infinitæ fermè sunt, ut *Deus*, *justus*; *Deus creans Mundum*; *Cæsar eorum victor*, qui *Pompeii partes secuti sunt*.

COROLLARIUM IV.

Evidens irde est compositas ideas solas posse definiri, seu per periphrasim exprimi, expositis ideis singulis simplicibus, quibus componuntur: ideas verò simplices definiri nequaquam posse, seu per genus & differentiam

rentiam exprimi, cùm unum quid & individuum repræsentent per definitionem.

COROLLARIUM V.

Ex ideis compositis, uti suprà innuimus, aliæ res repræsentant quæ sensibus objectæ fuere, ut idea Petri, Pauli, &c. & Communicatae: aliæ verò res, quæ numquam sensu perceptæ sunt, ut idea Chimæra, Centauri &c. & Factitiae dicuntur.

PROPOSITIO III.

Ideas omnes factitias ex communicatis ideis mediatè produci.

Potissima hujus ratio ex eo petitur, quod si factitiae ex communicatis non resultarent, posset Anima pro nutu ideam effingere dissimilem prorsus ac disparem ab ideis omnibus, quas sensibus hauiamus. Sed experientia impossibile id esse docet; nam omnia quæcumque imaginamur, analogiam semper aliqualem obtinere cum ideis sensibus perceptis. Sequitur ergo ideas omnes factitias ex communicatis ideis resultares, quod probandum erat. Verum cùm eam quæstionem multis pro rei dignitate tractare non permittat instituti nostri ratio, videndum hac de re consulimus D. Locko.

De Intellectu humano, qui hujus asserti veritatem doctè & eruditè demonstrat.

COROLLARIUM I.

Vulgatum itaque Axioma *Nihil est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu*, nulla quidem à priori demonstrat ratio; sed à posteriori tantum docet experientia. Potuisset enim summus Creator Deus spiritus incorporei ideam æquè vividam in mente excitare ex motâ unâ Emporii fibrâ, ac est corporis idea, quæ succussis propriis fibris excitatur. Sed id Eum noluisse evidens facit experientia, quâ constat nos spiritum, ut incorporeum, nec imaginari, nec concipere ullatenus posse.

COROLLARIUM II.

Ideæ factitiæ ex communicatis efformantur via multiplici.

1°. *Compositione*, ut dūm ex conjunctis ideis diversis *Hominis & Equi*, *Centuri* ideam habemus.

2°. *Ampliatione*, ut quando ex noto vulgaris staturæ Homine, Gigantem numquam visum concipimus.

3°. *Imminutione*, ut cùm ex notâ vulgaris hominis ideâ Nanum imaginamur, quem nunquam vidimus.

4°. *Comparatione*, ut dūm ex cognitâ

urbe quadam, urbem aliam nobis repræsentamus, quæ vicis aliis alio modo dispositis pervia sit, & domibus instructa diverso modo ædificatis.

5°. Abstractione vel Divisione, uti quando ex notis pluribus individuis, Petro, Paulo, ideam hominis in genere efformamus.

PROPOSITIO IV.

Ad compositionem idearum duo requiri,

1°. Ut fibræ totidem cerebri succutiantur,

quot ideas simplices composita idea complectitur. 2°. Ut simul & eodem tem-

pore succutiantur.

Pars hujus Propositionis prior ex Propositione II. evidens est: Posterior verò demonstratur ex eo quod fibræ diversæ, quæ Leonis v. g. Capræ & Serpentis ideas excitant, quibus composita Chimæra idea resultat, vel successivè & aliæ post alias: vel eodem tempore succutiantur. Sed si successivè & aliæ post alias succuterentur; distinctas ac separatas penitus ideas producerent Leonis, Capræ, & Serpentis, quæ menti successivè recurrerent aliæ post alias, quod in compositâ ideâ locum non habet, cùm in hac particulares omnes ideæ menti simul eodemque tempore recurrent, nec di-

versas sed unam tantum complexam ideam constituant. Sequitur ergo ad idearum compositionem fibras cerebri, quarum motio requiritur, omnes simul eodemque tempore succuriendas esse. q. p. e.

COROLLARIUM I.

Simultaneæ fibrarum motiones, quibus producitur idea composita, quæ res sensibus objectas, *lapidem* v. g. *plumbum* &c. repræsentat, fiunt à simultaneis refluxibus spirituum, qui singulas impressiones à variis *lapidis* aut *plumbi* qualitatibus factas in organa ad cerebrum referunt.

COROLLARIUM II.

Simultaneæ verò fibrarum motiones, quibus producitur idea composita res sensibus nunquam usurpatas exhibens, producuntur à simultaneis spirituum in Emporio hospitantium motibus in plures distinctas cerebri fibras. Simultanei autem spirituum motus modò à necessariis causis dependent, modò verò liberis Animæ voluntionibus imprimuntur.

PROPOSITIO V.

Ideas quæ fiunt per Ampliationem, ad Compositionem reducendas esse.

Ideæ per ampliationem fieri dicuntur, cùm ex ideâ notæ rei cuiuspiam, ad

novam alteram ideam rei similis , sed majoris & numquam visæ devenimus ; ut v. g. cùm ex notâ ideâ hominis vulgaris staturæ ad ideam *Gigantis* seu hominis decem pedes alti nunquam visi ascendimus. Id autem fit uniendo notas ideas hominis & altitudinis decem pedum. Sequitur ergo ideas, quæ per Ampliationem efformantur, ad Compositionem reducendas esse. q. p. e.

COROLLARIUM I.

Eâ ratione aliqualem Dei conceptum efformamus , Agens notis agentibus perfectius & perfectius concipiendo. Sic quoque aliquam infiniti ideam habemus , quantitate , quæ nota sit , majorem & majorem imaginando.

COROLLARIUM II.

Hinc evidens est nos adæquatam nullius infiniti ideam posse obtinere ; nam infiniti idea , quam solam habemus , idea est finitæ quantitatis sæpiùs repetitæ ; cùm autem quantitatem eam in infinitum non possimus repeteret , idea quæ indè efformabitur , quantitatem semper finitam debet repræsentare ; infinitam ergo quantitatem imaginari non licet , sed quantitatem tantùm finitâ quacumque datâ majorem , utcumque ipsa semper finita sit ; verum

mens iteratis repetitionibus ad talem ideam efformandam requisitis fatigata , imò potius oppressa se infiniti tandem ideam adeptam esse falso existimat.

PROPOSITIO VI.

Ideas , quæ per Diminutionem obtainentur , ad Compositionem revocandas esse.

IDeæ per Diminutionem dicuntur obtineri, cùm ex notâ rei cuiusdam ideâ rei alterius ignorantæ , sed similis & minoris conceptum formamus ; ut cùm ex ideâ hominis vulgaris staturæ ideam effingimos Nani seu hominis bipedalis nunquam visi. Id verò sit notæ hominis & altitudinis bipedalis ideas conjungendo. Evidens est ergo ideas, quæ per Diminutionem formantur, Compositio-ne propriè dictâ effici.

COROLLARIUM I.

Sic ex noti Animalis cujuslibet ideâ , animalculi minimi seu Acari ideam adipiscimur ; & ex noto conceptu minimæ materiæ portionis , quæ sub sensus cadat , inconspicuæ Atomi conceptum formamus.

COROLLARIUM II.

Sequitur hinc ideam Atomi etiam minimæ extensionem semper aliqualem suo conceptu complecti ; cùm composita sit ex ipsis ideis materiæ & extensionis determini-

nata, licet minima esse supponatur, quam possimus imaginari.

PROPOSITIO VII.

Ideas, quæ per Comparisonem efformantur, verâ Compositione fieri.

Nam ideæ per comparisonem dicuntur obtineri, dum v. g. ex notâ urbis cuiusdam ideâ urbem aliam concipimus vicis diversimodè perviam & alio ordine dispositam. Evidens verò est id verâ compositione fieri, notam urbis ideam cum notâ diversi ordinis ideâ conjungendo.

COROLLARIUM.

Sic ex notâ Animalis ideâ, monstri numquam visi ideam effingimus, membra, quibus Animal quodvis naturaliter instruitur, inasfucto planè ordine per imaginationem disponendo.

PROPOSITIO VIII.

Ad idearum Divisionem duo requiri. 1°. Ut quæ ideæ in mente supersunt ex pluribus ideis simplicibus, quæ compositum rei per sensus notæ conceptum efformant, tot in cerebro succutiantur fibræ. 2°. Ut quiescant fibræ aliæ, quæ cæteras menti solent refricare conceptus hujus ideas, quæ tunc non excitantur.

Ad idearum Divisionem seu Abstractiōnem debent ex pluribus ideis simpli-

cibus, quæ conceptum complexum per sensus notum efformant, nonnullæ seligi & in mente retineri, deletis vel semotis cæteris; ex ideis v. g. pluribus, quæ compositas Petri & Pauli ideas constituant, extantum debent menti refricari, quæ proprietates utrique communes repræsentant, ut sunt idea substantiæ viventis, ratione pollutis, motibus automatis prædictæ &c. quibus nova resultet complexa idea hominis in genere seu universaliter sumpti; cæteræ verò negligi, vel abesse, quæ particulares alterutri individuo proprietates exhibent, ut albedinem vel nigrorem, maciem vel pinguedinem &c. Sed 1°. Ideæ simplices, quæ in Animâ supersunt, excitari non possunt, nisi determinatae totidem fibræ in cerebro succutiantur, per primam Propositionem hujus Sectionis. 2°. Ideæ cæteræ res individuo cuilibet proprias repræsentantes abesse non possunt, nisi quia quiescent fibræ cerebri ideis illis excitandis dicatae. Sequitur ergo ad idearum Divisionem seu Abstractiōnem requiri, ut totidem fibræ cerebri succutiantur, quo ideæ in Animâ supersunt, cæteræ verò quiescant. q. n. e.

COROLLARIUM I.

Eâ viâ formantur conceptus omnes uni-

versales, ut *Hominis*, *Animalis*, *Lapidis* &c. ex compositis ideis individuorum, quæ nota sunt; simplices ideas semovendo, quæ proprietates individuus particulares repræsentant, & illas tantum retinendo quæ exhibent ea, quæ cunctis individuis sunt communia.

COROLLARIUM II.

Fibræ, quæ communes individuis proprietates repræsentant, in idearum abstractione seu divisione solæ succipiuntur, quiescentibus cæteris, quæ particulares singulis individuis qualitates referunt; quia priores, cùm à singulis quibuslibet individuis moveantur, multò frequentius quassatæ sunt quàm posteriores, quæ ab uno tantum aut altero individuo concutiuntur, atque adeò iteratis motionibus, quas passæ fuere, flexibiliores factæ eo spirituum impetu facile vibrantur, qui cæteris concutiendis non sufficiat.

FINIS.

Cette These avoit été précédée de deux autres. V. Recueil des Theses de M. Astrue

